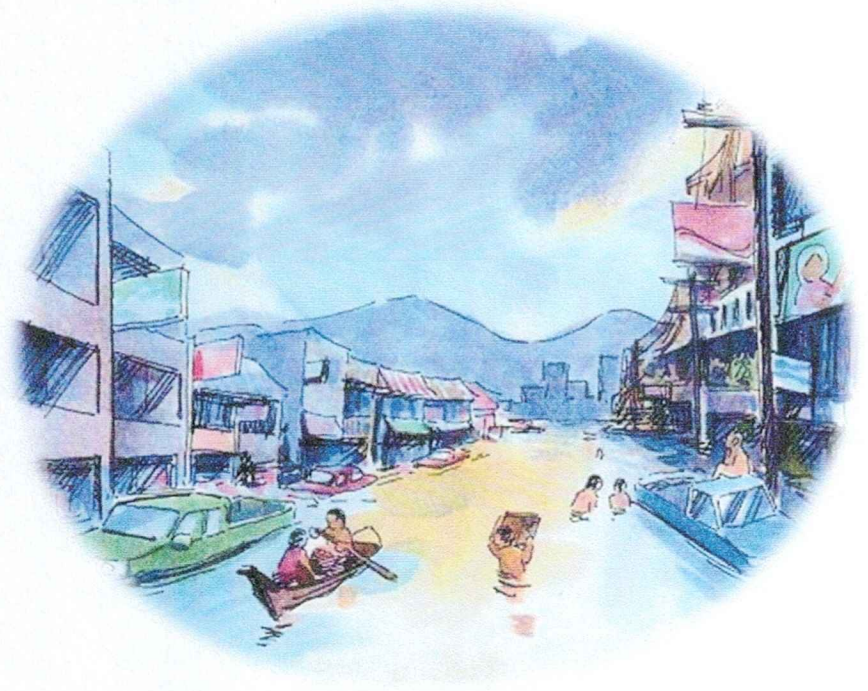

แผนเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหา
อุทกภัย วาตภัย และดินโคลนถล่ม
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผาก
อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

คำนำ

ตามที่กรมอุตุนิยมวิทยา ออกประกาศ เรื่อง การเริ่มต้นฤดูฝนของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยระบุว่า ประเทศไทยจะสิ้นสุดฤดูร้อนและเริ่มเข้าสู่ฤดูฝนประมาณเดือนพฤษภาคมและสิ้นสุดประมาณกลางเดือนตุลาคม เนื่องจากบริเวณประเทศไทยมีฝนตกชุกต่อเนื่องและครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ ประกอบกับทิศทางลม ระดับผิวพื้นถึงความสูง ๓.๕ กิโลเมตร ได้เปลี่ยนทิศเป็นลมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดนำความชื้นจากทะเลอันดามัน เข้ามาปกคลุมประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง และลมชั้นบนตั้งแต่ระดับความสูง ๕ กิโลเมตรขึ้นไป ได้เปลี่ยนทิศเป็นลม ตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย ซึ่งถือว่าเป็นการเข้าสู่ฤดูฝนของประเทศไทยในปีนี ในช่วงครึ่งแรกของฤดูฝน ปริมาณและการกระจายของฝนจะมีมากกว่าค่าเฉลี่ยปกติ ส่วนในช่วงครึ่งหลังของฤดูฝนปริมาณและการกระจายของฝนจะเข้าสู่ภาวะปกติ อย่างไรก็ตามในบางช่วงจะมีฝนตกหนักถึงหนักมากติดต่อกันหลายวัน ซึ่งอาจก่อให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลากในหลายพื้นที่ ฤดูฝนปีนี้คาดว่าจะมีปริมาณฝนมากกว่าปีที่แล้วและมากกว่าค่าเฉลี่ยปกติร้อยละ ๕-๑๐ ฤดูฝนของประเทศไทยตอนบนจะสิ้นสุดประมาณกลางเดือนตุลาคม

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมการในการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อน แก่ผู้ประสบปัญหาอุทกภัย วาตภัย และดินโคลนถล่ม เป็นไปด้วยความรวดเร็ว จึงจัดทำแผนเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญห อุทกภัย วาตภัย และดินโคลนถล่ม ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ขึ้น เพื่อเป็นแนวปฏิบัติเมื่อเกิดภัยพิบัติในตำบล เชื่อนผาก

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเชื่อนผาก
ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหา
อุทกภัย วาตภัย และดินโคลนถล่ม

สารบัญ

	หน้า
๑. สถานการณ์	๑
๑.๑ สถานการณ์ทั่วไป	๑
๒. ขอบเขต	๕
๓. ภารกิจ	๕
๔. หลักการปฏิบัติ	๕
๕. การปฏิบัติ	๖
๕.๑ ในภาวะปกติ	
๕.๒ การจัดการในภาวะฉุกเฉิน	
๑. ฝ่ายอำนวยการ	
๒. ฝ่ายติดตามสถานการณ์	
๒.๑ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	
๒.๒ งานสงเคราะห์และบรรเทาทุกข์	
๒.๓ งานรักษาความสงบเรียบร้อย	
๓. ฝ่ายประชาสัมพันธ์	
๖. การสนับสนุน	๑๑
ภาคผนวก	
- ปฏิทินสาธารณภัยประจำปี (สาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่)	
- บัญชีรายชื่อผู้บริหารและพนักงานที่เกี่ยวข้อง	

**แผนเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหา อุทกภัย วาตภัย และดินโคลนถล่ม
องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผาก อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘**

- อ้างอิง:** ๑. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐
๒. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘
๓. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๘

๑. สถานการณ์

๑.๑. สถานการณ์ทั่วไป

องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผากในปัจจุบัน จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ อันเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดไว้ว่าจะให้มีการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น ให้อำนาจในการกำหนดนโยบายการพัฒนา การจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และการวางผังเมือง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการปกครองตนเองในระบอบประชาธิปไตย องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผาก ได้รับการจัดตั้งตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๐ ตั้งอยู่เลขที่ ๑๕๒ หมู่ที่ ๕ บ้านทรายมูล โดยอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอพร้าว ระยะทางห่างจากที่ว่าการอำเภอพร้าวถึงที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผาก ประมาณ ๕ กิโลเมตร ตำบลเขื่อนผากมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ : ติดต่อบ้านทุ่งหลวง ตำบลป่าตุ่ม ตำบลน้ำแพร่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากสี่แยกบ้านป่าอ้อ บริเวณพิกัด NB๑๔๙๓๕๕ ไปทางทิศตะวันออก ตามถนนสายบ้านป่าอ้อ - บ้านเขื่อนผาก ถึงสี่แยกสาย๒ อ้อมขึ้นไปทางเหนือถึงสามแยกสาย๒ อ้อมไปทางทิศตะวันออกตามถนนสายรอบหนองเหียงสายเหนือ ถึงสี่แยกรองหนองเหียงสายเหนือ ไปตามถนนจรดคันเหมืองแพะ ไปตามคันเหมืองจรดคันเหมืองบ้าน ไปตามทางเดินจุดลำน้ำแม่จัด ข้ามลำน้ำแม่จัด ผ่านทุ่งนา จรดถนนหลังบ้านพักครูโรงเรียนพร้าววิทยาคม จรดถนนสายพร้าว - สันทราย ไปตามถนนถึงสามแยกเข้าบ้านสหกรณ์แปลง๒ เลี้ยวซ้าย จรดแยกเข้าบ้านหม้อ หมู่ที่ ๕ และหมู่ที่ ๖ ตำบลทุ่งหลวง ถึงถนนเข้าบ้านสหกรณ์แปลง๒ สายเหนือ ไปตามลำเหมืองสาธารณะจรดลำห้วยทรายตัดตรงไปถึงสามแยกสาย๓ ขึ้นไปตามถนนถึงอ่างเก็บน้ำห้วยทราย ขึ้นตามลำน้ำห้วยทราย ถึงลำน้ำแม่แจ้บริเวณพิกัด NB๒๕๕๓๗๖ รวมระยะทางด้านทิศเหนือประมาณ ๒๐ กิโลเมตร

ทิศตะวันออก : ติดต่อบ้านแม่แวน ตำบลแม่ปั่ง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากลำน้ำแม่แจ้ บริเวณพิกัด NB๒๕๕๓๗๖ ไปทางทิศใต้ตามลำน้ำแม่แจ้ จุดฝายแม่แจ้ลูกล่าง เลี้ยวขวาไปตามถนนอ้อมอ่างเก็บน้ำห้วยลึก จรดอ่างเก็บน้ำห้วยลึกบริเวณพิกัดNB๒๓๕๓๕๙ รวมระยะทางด้านทิศตะวันออกประมาณ ๔ กิโลเมตร

ทิศใต้ : ติดต่อบ้านแม่แวน ตำบลแม่ปั่ง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีแนวเขต เริ่มต้นจากอ่างเก็บน้ำห้วยลึก บริเวณพิกัด NB๒๓๕๓๕๙ ไปทางทิศตะวันตก ตามถนนเข้าบ้านสหกรณ์แปลง๒ ด้านใต้ จุดถนนแยกเข้าที่ทำกินของสมาชิกนิคมสหกรณ์ ตัดลงลำเหมืองสาธารณะไปตามลำเหมือง จรดทางแยกเข้าบ้านแม่เหียะ หมู่ที่๒ ตำบลแม่แวน ไปตามลำเหมืองโละ จรดลำน้ำแม่จัดลงตามลำน้ำแม่จัด ไปทางทิศใต้ผ่านหลังนิคมสหกรณ์พร้าวถึงหลังวัดแม่พวก เลี้ยวขวาตามลำห้วยฮาก จรดสันห้วยลึก ไปตามสันห้วยลึกถึงลำห้วยงู ไปตามลำห้วยงู จรดกัวขามป้อม ลงตามไหล่เขาถึงลำห้วยคำมูล บริเวณพิกัด NB๑๖๐๓๒๑ รวมระยะทางด้านทิศใต้ประมาณ ๑๗ กิโลเมตร

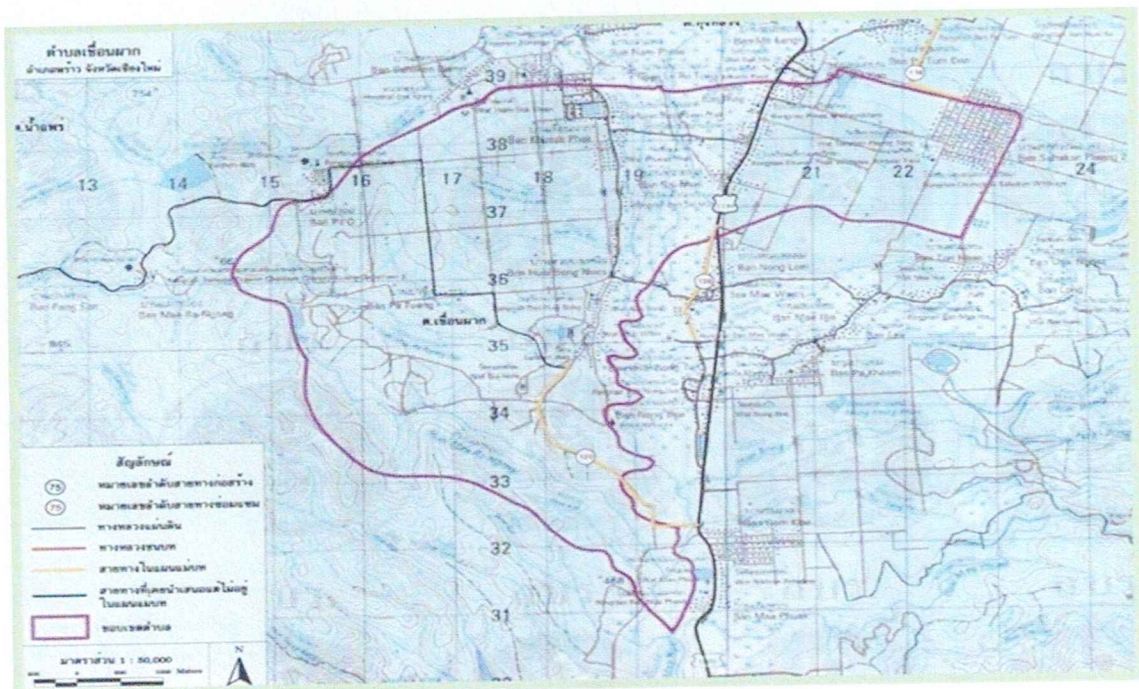
ทิศตะวันตก : ติดต่อดำบลน้ำแพร่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากลำห้วยแม่คำมูล บริเวณพิกัด NB๑๖๐๓๒๑ ไปทางทิศเหนือตามลำห้วยแม่คำมูล จรดสบห้วยตาดเลี้ยวขวาขึ้นสันป่ายางขวาง ถึงหัวห้วยเหี้ยะ เลี้ยวซ้ายตามสันคอยท่ายาง เลี้ยวขวาตามลำห้วยแม่ละงอง จรดหัวสูง ไปตามทางเดินเส้นเก่าจรดถนนสาย๕ เลี้ยวขึ้นไปจุดสี่แยกบ้านป่าอ้อ หมู่ที่๘ ตำบลน้ำแพร่ บริเวณพิกัด NB๑๔๙๓๕๕ รวมระยะทางด้านทิศตะวันตกประมาณ ๗ กิโลเมตร

๑.๒ เขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผาก ตั้งอยู่ในเขตตำบลเขื่อนผาก รวม ๑๐ หมู่บ้าน โดยมีผู้นำหมู่บ้าน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละหมู่บ้าน ดังนี้

หมู่บ้าน	ผู้ใหญ่บ้าน	สมาชิกสภาอบต.
หมู่ที่ ๑ บ้านแพะพัฒนา	นายทวีศักดิ์ สมบูรณ์	นายเลื่อน ใจคำ
หมู่ที่ ๒ บ้านเขื่อนผาก	นายเกตต์ เชื้อนาม	นายหาญ ราตรี
หมู่ที่ ๓ บ้านห้วยบงเหนือ	นายณรงค์ แก้วใส (กำนัน)	นายอรุณ นันติ
หมู่ที่ ๔ บ้านห้วยบงใต้	นางปา ใจปา	นางสาวบุญศรี สิมห์แก้ว
หมู่ที่ ๕ บ้านทรายมูล	นายสวัสดิ์ สีหมื่น	นายวัลลภ เหมยสุวรรณ
หมู่ที่ ๖ บ้านสหกรณ์แปลง ๒	นายบุญลักษณ์ จันทราภรณ์	นายทวี ไชยวุฒิ
หมู่ที่ ๗ บ้านทรายทอง	นายจรัส สวัสดิ์รักษา	นายสุชาติ แปงสุดา
หมู่ที่ ๘ บ้านขวัญประชา	นายนิคม ศรีรินทร์	นายสุทัศน์ สมบูรณ์ชัย
หมู่ที่ ๙ บ้านไชยมงคล	นายไพฑูรย์ บุญหลวง	นายสอาด วิชัยศรี
หมู่ที่ ๑๐ บ้านม่วงหลวง	นายสุพรรณ ผัดแก้ว	นายจง กันทา

1.1.9 แผนที่พื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผาก

๑.๓ ลักษณะการประกอบอาชีพ

ประชากรร้อยละ ๘๕ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผาก ประกอบอาชีพการเกษตร รองลงมาประชากรร้อยละ ๑๕ ประกอบอาชีพด้านค้าขาย ทั้งนี้เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมกับการเพาะปลูก จึงมีสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวและพืชผล

๑.๔ การคมนาคม (การขนส่งทางรถยนต์ ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ)

การคมนาคมขนส่ง ใช้เส้นทางการคมนาคมทางบกเป็นหลัก มีถนนติดต่อระหว่างหมู่บ้าน และตำบลส่วนใหญ่เป็นถนนลูกรังและหินคลุก มีถนนคอนกรีตและลาดยางในหมู่บ้านเป็นบางช่วง และมีเส้นทางติดต่อกับอำเภอและจังหวัด ดังนี้

๑.๑) เส้นทางติดต่อกับอำเภอ ๑ สาย

- ถนนลาดยาง อบต.เขื่อนผาก - ที่ว่าการอำเภอพร้าว ระยะทาง ๕ กิโลเมตร

๑.๒) เส้นทางติดต่อกับจังหวัด ๒ สาย

- ถนนลาดยาง พริ้ว - สันทราย - เชียงใหม่ ระยะทาง ๙๗ กิโลเมตร

- ถนนลาดยาง พริ้ว - เชียงดาว - เชียงใหม่ ระยะทาง ๑๑๗ กิโลเมตร

๑.๕ แหล่งแม่น้ำลำคลอง

ประปา ทุกหมู่บ้านมีระบบน้ำประปาเพื่ออุปโภคบริโภค (ระบบบาดาลขนาดใหญ่ ๓ แห่ง)

- ประปาหมู่บ้าน ๑๓ แห่ง
- ฝ่าย ๑๖ แห่ง
- บ่อน้ำตื้น ๑,๑๐๓ แห่ง
- บ่อน้ำบาดาล ๓๔ แห่ง
- อ่างเก็บน้ำ ๑๔ แห่ง
- ถังเก็บน้ำฝน ๑๓ แห่ง

๑.๖ ประวัติการเกิดภัย

สถานการณ์สาธารณสุขที่เกิดขึ้นในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผาก ส่วนใหญ่เกิดจากพื้นที่ราบต่ำและเป็นบริเวณที่แม่น้ำ ๓ สาย มาบรรจบกันคือ น้ำแม่โก่น แม่จืด แม่สรวม จึงทำให้เกิดอุทกภัยรุนแรง ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ อีกทั้งเป็นแหล่งชุมชนหนาแน่น เป็นย่านเศรษฐกิจ ทำให้เกิดอัคคีภัยขึ้นถึง ๒ ครั้ง ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้ผู้ประสบภัยที่ได้รับความเสียหายในด้านทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก

สถิติสาธารณสุข

สถานการณ์สาธารณสุขที่สร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอำเภอมีสถิติการเกิดภัยย้อนหลัง ๕ ปี ดังนี้

๑. อุทกภัย (Flood)

อุทกภัย เป็นสาธารณสุขที่เกิดจากฝนตกหนัก และฝนตกสะสมเป็นเวลานาน ทำให้เกิดน้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วมฉับพลัน น้ำท่วมขัง และน้ำล้นตลิ่ง ประชาชนได้รับความเดือดร้อน สิ่งสาธารณประโยชน์ และทรัพย์สินของประชาชนได้รับความเสียหายโดยมีสาเหตุหลัก ได้แก่ ร่องมรสุม ที่พัดผ่านภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง รวมถึงหย่อมความกดอากาศต่ำ และพายุหมุนเขตร้อน (ดีเปรสชัน ไชนัน)

และได้ฝุ่น) นอกจากนี้ ยังมีสาเหตุอื่น ๆ ที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากธรรมชาติ เช่น อ่างเก็บน้ำ เขื่อนแตก เป็นต้น ในระยะหลังปัญหาอุทกภัย เริ่มมีความรุนแรงขึ้น

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดภัย (ครั้ง)	ผลกระทบความเสียหาย				มูลค่าความเสียหาย (ล้านบาท)
		จำนวนครัวเรือนที่ประสบภัย (ครัวเรือน)	พื้นที่ประสบภัย (หมู่ที่)	เสียชีวิต (คน)	บาดเจ็บ (คน)	
๒๕๖๐	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๑	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๒	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๓	๒	๒๐	หมู่ที่ ๑,๓,๕	-	-	๔,๐๐๐
๒๕๖๔	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๕	๔	๑๒	หมู่ที่ ๓,๔,๖	-	-	๘๐,๘๘๐
๒๕๖๖	๑	๘	หมู่ที่ ๖,๑	-	-	๒๓,๓๓๐
๒๕๖๗	๒	๗๒	หมู่ที่ ๑-๑๐	-	-	๒๐๔,๗๑๐
รวม	๙	๑๑๒	-	-	-	๓๑๒,๙๒๐

๒. วาตภัย (Storm)

วาตภัย เป็นสาธารณภัยที่มีสาเหตุจากพายุลมแรง จนทำให้เกิดความเสียหายแก่อาคาร บ้านเรือน ต้นไม้ และสิ่งก่อสร้าง รวมถึงชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยมีสาเหตุจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ คือ พายุฝนฟ้าคะนอง พายุฤดูร้อน และพายุหมุนเขตร้อน (ดีเปรสชัน ไชนัน และไต้ฝุ่น) โดยเฉพาะพายุหมุนเขตร้อนจะส่งผลกระทบต่อพื้นที่เป็นบริเวณกว้างนับร้อยตารางกิโลเมตร (บริเวณที่ศูนย์กลางของพายุเคลื่อนที่ผ่านจะได้รับผลกระทบมากที่สุด) เมื่อพายุมีกำลังแรงในชั้นดีเปรสชันจะทำให้เกิดฝนตกหนักและมักมีอุทกภัยตามมา หากพายุมีกำลังแรงขึ้นเป็นพายุไชนันหรือพายุไต้ฝุ่นจะก่อให้เกิดภัยหลายอย่างพร้อมกันทั้ง วาตภัย อุทกภัย ซึ่งเป็นอันตรายและอาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมากได้

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดภัย (ครั้ง)	พื้นที่ประสบภัย (หมู่ที่)	ผลกระทบความเสียหาย				มูลค่าความเสียหาย (บาท)
			บ้านเรือนเสียหายทั้งหมด (หลัง)	บ้านเรือนเสียหายบางส่วน (หลัง)	บาดเจ็บ (คน)	เสียชีวิต (คน)	
๒๕๖๐	-	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๑	๑	หมู่ที่ ๗,๕,๖,๗	-	๒๔	-	-	๓๐,๐๐๐
๒๕๖๒	๑	หมู่ที่ ๒,๕,๖	-	๑๘	-	-	๕,๐๐๐
๒๕๖๓	๒	หมู่ที่ ๑,๒,๑๐	-	๒๑๐	-	-	๕๒,๙๐๐
๒๕๖๔	๒	หมู่ที่ ๑,๒,๕,๗,๙	-	๘	-	-	๓,๖๖๐
๒๕๖๕	๒	หมู่ที่ ๑,๖,๑๐	-	๖	-	-	๑,๐๕๐
๒๕๖๖	๒	หมู่ที่ ๑,๖	-	๔	-	-	๑,๐๐๐
๒๕๖๗	๒	หมู่ที่ ๑,๓,๖,๗,๘	-	๒๐	-	-	๑๑,๑๐๓
รวม	๑๒	หมู่ที่ ๑,๒,๕,๖,๗,๙	-	๒๙๐	-	-	๑๐๔,๗๑๓

พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยในลักษณะต่างๆ

๑. พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม ได้แก่
  - หมู่ที่ ๓ บ้านห้วยบงเหนือ และหมู่ ๔ บ้านห้วยบงใต้ พื้นที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบเชิงเขา
๒. พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมฉับพลัน และน้ำท่วมขัง ได้แก่
  - หมู่ที่ ๑ บ้านแพะพัฒนา
  - หมู่ที่ ๒ บ้านเขื่อนผาก
  - หมู่ที่ ๕ บ้านทรายมูล
  - หมู่ที่ ๑๐ บ้านม่วงหลวง

๒. ขอบเขต (ความหมายของประเภทภัยที่จัดทำแผนฯ)

อุทกภัย คือ เหตุการณ์ที่เกิดจากฝนตกหนักและฝนตกสะสมเป็นเวลานาน ทำให้เกิดน้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วมฉับพลัน น้ำท่วมขัง และน้ำล้นตลิ่ง ประชาชนได้รับความเดือดร้อน สิ่งสาธารณประโยชน์และทรัพย์สินของประชาชน

วาตภัย คือ ภัยที่เกิดขึ้นจากพายุลมแรงจนทำให้เกิดความเสียหายแก่อาคารบ้านเรือน ต้นไม้ และสิ่งก่อสร้าง สำหรับในประเทศไทย วาตภัยหรือพายุลมแรงมีสาเหตุมาจาก ๑. พายุหมุนเขตร้อน ได้แก่ ดีเปรสชั่น พายุโซนร้อน และพายุไต้ฝุ่น ๒. พายุฤดูร้อน ๓. ลมวง

ดินถล่มหรือโคลนถล่ม คือ การเคลื่อนที่ของมวลดินและหินลงมาตามลาดเขาด้วยอิทธิพลของแรงโน้มถ่วงโลก และจะมีน้ำเข้ามาเกี่ยวข้องในการ ทำให้มวลดินและหินเคลื่อนตัวด้วยเสมอ ดินถล่มมักเกิดตามมาหลังจากน้ำป่าไหลหลาก ในขณะที่เกิดพายุฝนตกหนักรุนแรงต่อเนื่อง หรือหลังการเกิดแผ่นดินไหว

๓. ภารกิจ

อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และแผนของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

๓.๑ เป้าหมาย บริหารจัดการตั้งแต่ก่อนเกิด และขณะเกิดอุทกภัยพื้นที่เสี่ยงภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐

๓.๒ วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการบัญชาการเหตุการณ์หน่วยงานในการเผชิญเหตุอุทกภัยในปี พ.ศ.๒๕๖๘

๔. หลักการปฏิบัติ

๑. ในภาวะปกติ มุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากอุทกภัย โดยเร่งดำเนินการป้องกันทั้งในเชิงโครงสร้าง และไม่ใช่โครงสร้าง การเตรียมความพร้อมทรัพยากร การกำหนดแนวทางการแจ้งเตือนประชาชน การกำหนดพื้นที่ศูนย์พักพิงชั่วคราว และแผนรองรับการอพยพ เป็นต้น

๒. ในภาวะฉุกเฉิน มุ่งเน้นการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ตามมาตรฐาน เป็นเอกภาพ และมีความยืดหยุ่น ตามกฎหมายและแผนว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตลอดจนระเบียบ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยนำระบบการบัญชาการเหตุการณ์มาใช้ในการปฏิบัติการเผชิญเหตุอุทกภัย การแบ่งมอบพื้นที่

ภารกิจ และหน่วยงานรับผิดชอบให้เกิดความชัดเจน และให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน และการรักษาชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นสำคัญ

๕. การปฏิบัติ

๕.๑ ในภาวะปกติ ดำเนินการลดความเสี่ยงจากอุทกภัย ดังนี้

แนวทางปฏิบัติในการป้องกันและลดผลกระทบ

- ขุดลอกท่อระบายน้ำ
- ทำความสะอาดร่องน้ำ การกำจัดพืช ขยะ สิ่งกีดขวางทางน้ำ ตามคู คลอง แหล่งน้ำต่าง ๆ
- การสร้างเส้นทางลำเลียงน้ำที่มีการระบาย ไปยังพื้นที่รองรับน้ำต่าง ๆ
- ตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของอ่างเก็บน้ำ พนังกั้นน้ำ การเสริมคันกั้นน้ำ เป็นต้น

โดยการปฏิบัติมี อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ชุดปฏิบัติการจิตอาสาภัยพิบัติประจำองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผาก และชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลเขื่อนผาก เป็นฝ่ายสนับสนุน

แนวทางปฏิบัติในการเตรียมความพร้อมทรัพยากร ดังนี้

๑. จัดทำบัญชีเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักรกลสาธารณภัย
  ๒. ตรวจสอบความพร้อมอุปกรณ์สำหรับใช้ในการเฝ้าระวัง และการแจ้งเตือนภัยให้พร้อมใช้งาน
  ๓. การเตรียมเครื่องจักรกลสาธารณภัย หรือวัสดุ อุปกรณ์ไว้ ในพื้นที่เสี่ยงเป็นการล่วงหน้า เป็นต้น
- องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผากมีกำลังคน ดังนี้
๑. เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้รับการแต่งตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผาก จำนวน ๓ คน
  ๑. อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ตำบลเขื่อนผาก จำนวน ๘ คน
  ๒. ชุดปฏิบัติการจิตอาสาภัยพิบัติประจำองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผาก จำนวน ๕๐ คน

องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผากมีเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักรกลสาธารณภัย ดังนี้

๑. รถบรรทุกน้ำ ขนาด ๖,๐๐๐ ลิตร
๒. รถบรรทุกเทท้าย พร้อมเครน
๓. เลื่อยยนต์ ๒ เครื่อง

แนวทางปฏิบัติตามกระบวนการแจ้งเตือนภัย มีดังนี้

- การจัดตั้งคณะทำงานฝ่ายติดตามสถานการณ์ เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวัง ติดตามสภาพอากาศ สถานการณ์น้ำเหตุการณ์ที่อาจส่งผลให้เกิดสาธารณภัยในช่วงฤดูฝน เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจของฝ่ายอำนวยการ

- การกระจายข่าวสารการแจ้งเตือนภัยไปยัง ชุมชน หมู่บ้าน ตำบล
- การแจ้งเตือนภัยการดำเนินการของจังหวัดอย่างต่อเนื่อง ให้ประชาชนทราบ เพื่อป้องกันความตื่นตระหนก หรือข่าวสารในทางลบ (การปฏิบัติการข่าวสาร Information Operation: IO) ทั้งช่องทางที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

- การแจ้งเตือนประชาชน

(๑) ตรวจสอบข้อมูลยืนยันความถูกต้องของการเกิดสาธารณภัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกแห่ง ก่อนแจ้งเตือนผ่านช่องทางการสื่อสารทุกชนิด

(๒) ดำเนินการแจ้งเตือนภัยไปยังชุมชนพื้นที่ประสบภัยและพื้นที่ข้างเคียง โดยสื่อต่างๆ เคลื่อนย้ายการสื่อสาร เครื่องมืออุปกรณ์เตือนภัยที่มีอยู่ของชุมชน เช่น วิทยุชุมชน หอกระจายข่าว หอเตือนภัย เป็นต้น

(๓) ข้อมูลการแจ้งเตือนภัยต้องชัดเจน และเข้าใจง่ายบอกถึงอันตรายที่กำลังจะเกิดขึ้น กับชีวิตและทรัพย์สิน วิธีการปฏิบัติของประชาชน รวมทั้งวิธีการแจ้งเหตุ โดยต้องแจ้งเตือนจนกว่าสถานการณ์ภัยจะสิ้นสุด

แนวทางปฏิบัติร่วมกับหน่วยทหารในพื้นที่

การปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมระหว่างพลเรือนกับทหาร ตามบันทึกความตกลงที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยประสานงานกับ กองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๗

แนวทางปฏิบัติร่วมกับภาคประชาสังคม องค์การสาธารณกุศล ประชาชนจิตอาสาในพื้นที่

องค์การสาธารณกุศล ในพื้นที่อำเภอพร้าวที่สามารถขอรับความช่วยเหลือ ได้แก่ ศูนย์กู้ชีพกู้ภัยพร้าววังหิน ช่วยสนับสนุนรถเครื่องช่วยหายใจพร้อมอุปกรณ์กู้ชีพ

แนวทางการกำหนดพื้นที่/ศูนย์พักพิงชั่วคราว และการอพยพ

องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผากได้กำหนดพื้นที่รับผู้อพยพชั่วคราว จำนวน ๗ แห่ง ดังนี้

๑. ศาลาอเนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ ๑ - ๑๐
๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล บ้านแพะพัฒนา
๓. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล บ้านสหกรณ์แปลง ๒
๔. โรงเรียนบ้านห้วยบง
๕. โรงเรียนพร้าววิทยาคม
๖. โรงเรียนบ้านชุมชนสหกรณ์วิทยา
๗. สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผาก

๕.๒ การจัดการในภาวะฉุกเฉิน

แนวความคิดในการปฏิบัติในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยนั้น จำเป็นที่จะต้องเตรียมการไว้ให้พร้อมก่อนเกิดภัย แบ่งออกเป็น ตลอดจน และภัยผ่านพ้น ขณะเกิดภัย ก่อนเกิดภัย คือ ขั้นตอน ๓ มีดังนี้ เครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันอุทกภัย

๑. ฝ่ายอำนวยการ
๒. ฝ่ายติดตามสถานการณ์
๓. ฝ่ายประชาสัมพันธ์

ขั้นตอนการปฏิบัติ

เครื่องใช้ใน หัวหน้าหน่วยที่รับผิดชอบแต่ละหน่วยจะต้องจัดหาเครื่องมือ ก่อนเกิดอุทกภัย - การป้องกันอุทกภัยและवादภัย และอบรมชี้แจงเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการ

เจ้าหน้าที่ขณะเกิดเหตุอุทกภัยหน่อยๆ ต้องปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดไว้โดยเร็ว และให้ดีที่สุดเท่าที่สามารถจะกระทำได้

ต้องปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละหน่วยให้ ๆ เจ้าหน้าที่หน่วยต่าง เมื่ออุทกภัยผ่านพ้นไปแล้ว -
เสร็จที่ปฏิบัติหน้าที่ยังไม่ ๆ เรียบร้อยและคอยช่วยเหลือหน่วยอื่น

การปฏิบัติการได้แยกหน่วยปฏิบัติการไว้ ๓ ฝ่าย แต่ละฝ่ายมีหน้าที่ปฏิบัติการ ดังนี้

๑. ฝ่ายอำนวยความสะดวก

ก. ก่อนเกิดอุทกภัย

- .๑ จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ วาตภัย และดินถล่ม
- .๒ แต่งตั้งสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ประจำศูนย์ฯ เพื่อเฝ้าระวังปัญหาอุทกภัยและช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ทันทั่วถึง
- .๓ ออกคำสั่งแต่งตั้งเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ตามแผนการให้ถูกต้องกับความเป็นจริงอยู่เสมอ
- .๔ จัดทำบัญชีเครื่องมือเครื่องใช้ตามแผนการนี้ของทุกหน่วยงานไว้ให้ถูกต้อง โดยให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีอยู่เสมอ
- .๕ จัดให้มีสมุดตรวจตราสำหรับเจ้าหน้าที่และสั่งการไว้ให้พร้อม
- .๖ ติดต่อขอความช่วยเหลือร่วมมือกับหน่วยงานที่มีเครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันและบรรเทาอันตรายจากอุทกภัย เช่น หน่วยทหาร จังหวัดหรืออำเภอ หรือจากสมาคม มูลนิธิ ให้จังหวัดทราบตามระเบียบ
- .๗ หน้าที่อื่นใดที่จำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทาอันตรายจากอุทกภัย
- .๘ รายงานความเสียหายแก่ทรัพย์สิน สัตว์เลี้ยง พาหนะ และจำนวนผู้ประสบภัย ให้จังหวัดทราบตามระเบียบ

ข. ขณะเกิดอุทกภัย

- .๑ อำนวยความสะดวกให้เป็นไปตามแผนการนี้
- .๒ พิจารณาหาทางป้องกันภัยต่าง ๆ จากอุทกภัย
- .๓ ขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ
- .๔ พิจารณาแก้ไขเหตุขัดข้องต่าง ๆ

ค. เมื่ออุทกภัยผ่านพ้นไปแล้ว

- .๑ สั่งการและควบคุมเจ้าหน้าที่ให้สำรวจความเสียหายของทรัพย์สิน สัตว์เลี้ยง พาหนะ และจำนวนผู้ประสบภัยโดยเร็วและถูกต้อง
- .๒ ควบคุมและดูแลเจ้าหน้าที่ให้การสงเคราะห์บรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบอุทกภัยให้เรียบร้อยโดยทั่วถึง เช่น จัดหาเครื่องอุปโภค บริโภค ยารักษาโรคและอื่น ๆ เท่าที่จะหาได้ เพื่อนำไปช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยโดยด่วน
- .๓ ขนย้ายผู้ประสบอุทกภัยกลับภูมิลำเนาเดิม
- .๔ สร้างอาคารที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ประสบอุทกภัยเป็นการชั่วคราวเท่าที่ทำได้

๒. ฝ่ายติดตามสถานการณ์

๒.๑ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ก. ก่อนเกิดอุทกภัย

.๑ ให้สำรวจเส้นทาง และพื้นที่ในการขนย้าย บุคคล ทรัพย์สิน สัตว์เลี้ยง พาหนะ ไปยังสถานที่ดังต่อไปนี้

.๒ กำหนดตัวเจ้าหน้าที่ขนย้ายและผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาไว้ให้เรียบร้อย

.๓ กำหนดวิธีการเก็บ รักษา ทรัพย์สินของผู้ประสบอุทกภัยและการขอรับคืนให้เรียบร้อย

ข. ขณะเกิดอุทกภัย

.๑ เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องไปถึงสถานที่เกิดอุทกภัยโดยเร็ว และเข้าปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดไว้ทันที

.๒ กำหนดบริเวณห้ามมิให้บุคคลภายนอกเข้า - ออก สถานที่เก็บรักษาทรัพย์สินของผู้ประสบอุทกภัย

.๓ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและปลอดภัย ทรัพย์สิน ดูแล ควบคุม

.๔ พิจารณาหาทางจัดซื้อจัดจ้าง และอุปสรรคต่าง ๆ ในการขนย้ายทรัพย์สินของผู้ประสบอุทกภัยให้หมดไป

ค. เมื่ออุทกภัยผ่านพ้นไปแล้ว

.๑ ให้เจ้าหน้าที่จัดการทรัพย์สินที่เก็บรักษาส่งคืนให้กับเจ้าของโดยสะดวกและรวดเร็ว

.๒ ควบคุม ดูแลทรัพย์สินของผู้ประสบอุทกภัย ให้อยู่ในที่ปลอดภัยจนกว่าเจ้าของจะมารับคืน

.๓ ทำหลักฐานการรับคืนให้เรียบร้อย

๒.๒ งานสงเคราะห์และบรรเทาทุกข์

ก. ก่อนเกิดอุทกภัย

.๑ จัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้ในการรักษาพยาบาล ตลอดจนเครื่องมือเวชภัณฑ์

.๒ สำรวจสถานที่ที่สำหรับใช้สงเคราะห์และบรรเทาทุกข์ เมื่อเกิดอุทกภัยว่าเขตไหนจะใช้สถานที่ใด

.๓ กำหนดวิธีหาเสบียงอาหาร เครื่องนุ่งห่ม เครื่องอุปโภคบริโภค ที่ได้มาแจกจ่ายไปให้ และต้องสามารถตรวจสอบได้เสมอ

.๔ จัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องอุปโภค บริโภคที่ใช้สงเคราะห์และบรรเทาทุกข์

.๕ ถูกระเบียบของทางราชการเป็นหลักกำหนดวิธีสงเคราะห์และบรรเทาทุกข์ไว้โดยยึด

ข. ขณะเกิดอุทกภัย

.๑ ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนรีบไปยังที่เกิดเหตุอุทกภัย พร้อมเครื่องมือ เครื่องใช้ในการรักษาพยาบาลและเวชภัณฑ์

.๒ ทำการรักษาพยาบาล ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บเนื่องจากอุทกภัย ถ้าหากเหลือความสามารถให้รับนำส่งโรงพยาบาลประจำจังหวัดต่อไป

ค. เมื่ออุทกภัยผ่านพ้นไปแล้ว

- ๑.สำรวจผู้ที่ได้รับบาดเจ็บเนื่องจากอุทกภัย
- ๒.จัดเลี้ยงอาหารแก่ผู้ได้รับบาดเจ็บและประสบอุทกภัย
- ๓.แจกจ่ายเครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ผู้ประสบอุทกภัยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้
- ๔.จัดให้ผู้ประสบอุทกภัยที่ไม่สามารถหาที่พักอาศัยเองได้ ให้เข้าพักในสถานที่ที่จัดให้พัก
- ๕.ของผู้ประสบอุทกภัยเท่าที่สามารถจะช่วยเหลือได้ ความขัดข้อง แก้อุปสรรค ช่วยเหลือ

ชั่วคราว

๒.๓ งานรักษาความสงบเรียบร้อย

ก. ก่อนเกิดอุทกภัย

- ๑.จัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้ ในการจรรจาจรไว้ให้พร้อม
- ๒.ฝึกซ้อมเจ้าหน้าที่ในหน่วยให้รู้หน้าที่อยู่เสมอ

ข. ขณะเกิดอุทกภัย

- ๑.ให้เจ้าหน้าที่ปิดกั้นจรรจาจรมิให้บุคคลอื่น ยกเว้นเจ้าหน้าที่เข้าปฏิบัติหน้าที่ในบริเวณเกิด
- ๒.มิให้เกิดการโจรกรรมในบริเวณที่เกิดอุทกภัย
- ๓.บริเวณที่เกิดอุทกภัย อยู่รักษา หรือเวรยาม จัดสายตรวจ

อุทกภัย

ค. เมื่ออุทกภัยผ่านพ้นไปแล้ว

- ๑.เก็บเครื่องมือ เครื่องใช้ในการปิดกั้นจรรจาจร เพื่อให้การจรรจาจรเป็นไปตามปกติ
- ๒.ควบคุม ดูแล มิให้บุคคลซึ่งมิใช่เจ้าของทรัพย์สินไปขุดค้นในบริเวณที่เกิดอุทกภัย

๓.ฝ่ายประชาสัมพันธ์

ก. ก่อนเกิดอุทกภัย

- ๑.จัดเตรียมเครื่องมือสื่อสาร เครื่องให้สัญญาณ และกำหนดวิธีการติดต่อกับหน่วยต่าง ๆ ไว้

ให้พร้อม

- ๒.จัดหาเครื่องมือให้สัญญาณเพื่อแจ้งเหตุอุทกภัยและกำหนดวิธีการให้สัญญาณจะเกิด

อุทกภัยให้ประชาชนทราบ

- ๓.โฆษณาให้ประชาชนทราบถึงอันตรายจากอุทกภัย แนะนำวิธีการป้องกันบรรเทาภัย การ

ช่วยเหลือตนเองทางเสียงตามสาย หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านหรือวิธีอื่นใดให้ประชาชนทราบ

- ๔.ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้รู้จักใช้เครื่องมือเครื่องใช้ให้สัญญาณให้ถูกต้อง

- ๕.เตือนหรือแจ้งภัยที่จะเกิดขึ้นให้ประชาชนทราบล่วงหน้า

- ๖.รักษา ซ่อมเครื่องมือ เครื่องใช้ในการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ให้ใช้งานได้ตลอดเวลา

ข. ขณะเกิดอุทกภัย

- ๑.รับให้สัญญาณตามกำหนดไว้และติดต่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนประชาชนได้ทราบ

โดยเร็วที่สุด

- ๒.ประกาศให้ผู้ประสบภัยได้ทราบอพยพคน พาหนะตลอดจนทรัพย์สินไว้ในที่ปลอดภัย

- ๓.ประกาศให้ผู้ประสบภัยทราบถึงสถานที่พักอาศัยชั่วคราว

ผู้อำนวยการสั่ง

- ๔.ประกาศ คำสั่ง หรือคำสั่งชี้แจงใด ๆ ให้เจ้าหน้าที่หน่วยต่าง ๆ หรือราษฎรได้ทราบตามที่
- ๕.ประกาศเรื่องอื่นใดที่จะเป็นประโยชน์เกี่ยวกับการป้องกันอุทกภัย

ค. เมื่ออุทกภัยผ่านพ้นไปแล้ว

- ๑.ประกาศให้ผู้ประสบภัยได้ทราบถึงการจะได้รับสงเคราะห์และบรรเทาภัยอย่างไร ที่ไหน
- ๒.ทำการบูรณะ ซ่อมแซม สิ่งที่ชำรุดเสียหายให้อยู่ในสภาพดี เรียบร้อย และใช้การได้ดี
- ๓.นำเครื่องมือ เครื่องใช้ ที่นำไปปฏิบัติกลับที่เดิม
- ๔.ช่วยซ่อมแซม ทรัพย์สิน เครื่องใช้ ของราษฎรที่ชำรุดเสียหายให้ใช้การได้ดีอย่างเดิม

๖. การสนับสนุน

ด้านงบประมาณ

งบประมาณในการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาอุทกภัย วาตภัย และดินโคลนถล่ม รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัย ดังนี้

- ๑. งบกลาง เงินอุดหนุนราชการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๒. งบประมาณอื่น ๆ ได้แก่ เงินบริจาค เป็นต้น

แนวทางการขอรับการสนับสนุนทรัพยากร

การขอรับการสนับสนุนทรัพยากรจากหน่วยงานต่างๆ เช่น เครื่องผลักดันน้ำ อากาศยานไร้คนขับ เครื่องมืออุปกรณ์ของหน่วยทหาร เป็นต้น

การสื่อสารและโทรคมนาคม การติดต่อประสานงาน

ช่องทางการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน แบ่งได้ดังนี้

- ๑. ระบบสื่อสารหลัก ผ่านทางช่องทางไลน์กลุ่มประสานงานสาธารณสุขตำบล และโทรศัพท์เคลื่อนที่

ภาคผนวก

